

یادداشت

حق دسترسی آزاد به اطلاعات

دکتر حسن خلیل خلیلی*

● دسترسی آزاد به اطلاعات در بسیاری از کشورهای جهان به عنوان یک حق بشری (و طبق عقیده برخی، یکی از حقوق بنیادین) پذیرفته شده و علاوه‌بر وضع قوانین و مقرراتی خاص، برای اجرای این حق سازوکارهایی اندیشیده شده است. این قانون در کشوری مثل سوئد در سال ۱۷۷۶ میلادی تصویب شده، در برخی از کشورهای اروپایی دو قرن قدمت دارد و در قوانین حقوقی فرانسه و آمریکا از سال ۱۹۱۲ وضع و بعد از جنگ جهانی دوم به‌صورت جدی اجرایی شده است. شاید یکی از دلایل اصلی توسعه و جلوگیری از فساد اداری و رانت‌خواری در این کشورها، پدیده دسترسی آزاد به اطلاعات است. «فساد سیاسی» که ناشی از وضع قانون از جانب دولت یا سوءاستفاده از آن برای کسب مال نامشروع است، با اشکال مختلف از قبیل: رشوه، اخاذی، خویشاوندسالاری و اختلاس انجام می‌شود. حق آگاهی عمومی و دسترسی آزاد به اطلاعات که از مهم‌ترین «حقوق شهروندی» است، این امکان را به شهروندان می‌دهد که: زمینه تحقق رؤیای پاسخ‌گوکردن دولت‌ها و شفاف‌سازی عملکرد آنها و مطالبه‌گری مردم را فراهم کند که موجب افزایش آگاهی مردم نسبت به حقوق و تکالیفشان شده، چشم آنها را نسبت به موقعیتی که در آن قرار دارند، باز کرده، پیش‌بینی آینده و برنامه‌ریزی را برای آنها آسان و عملکرد اداره کشور را نیز به‌طور شفاف در پیش‌روی ملت قرار می‌دهد. به‌این‌سبب می‌توان از مردم انتظار مشارکت در تعیین سرنوشت اجتماعی خویش و نظارت بر اجرای درست قوانین و اداره جامعه را داشت که موجب جلب و حفظ اعتماد ملت به دولت و افزایش مشارکت و سرمایه‌گذاری در مسیر توسعه و پیشرفت جامعه شده و راه را بر گسترش سودمیریت خواهد بست. فراهم‌کردن زمینه‌های انتخاب آگاهانه، جلوگیری از فساد اداری و رانت‌های اطلاعاتی، شفافیت عملکرد دولت‌ها، ایجاد زمینه نظارت عمومی و کشف و مقابله با فساد و واسطه‌گری و کاهش رفت‌وآمدهای غیرضرور نیز پیامد اجرای درست این قانون است. در جوامع باز، دولت مدعی پاسخ‌گویی بوده، هیچ رازی را از مردم پنهان نمی‌کند؛ همچنین دارای مکانیسم‌های سیاسی شفاف و منطقی است. «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» در راستای «دکترین حکمرانی دولت باز» است که بیان می‌کند: «شهروندان حق دسترسی به مدارک و رویه‌های دولتی را دارند تا بتوانند بر بخش عمومی نظارت داشته باشند». به‌طور کلی، این دکترین بر مقابله با استدلال‌های دیگر دولت برای مشروعیت‌بخشی به حرمانگیی فزاینده عملکرد دولت استوار است. در غرب، این ایده که دولت باید برای بررسی‌های عموم باز باشد، دست‌کم به «عصر روشنگری» بازمی‌گردد و در ایران، دولت باز در قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مصوب ۱۳۸۸ و آیین‌نامه اجرایی آن دنبال می‌شود. «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات»، قانونی عام برای در دسترس قراردادن همه اطلاعات مورد نیاز مردم است. در حقیقت، ه‌رآنچه حق یا تکلیف ایجاد می‌کند، باید در دسترس عموم قرار گیرد. هدف از اجرای این قانون، جست‌وجو، جمع‌آوری، انتقال، انتشار و دریافت آزادانه اخبار و عقاید، شفاف‌سازی کلیه امور سازمان‌ها و نهادهای دولتی، حاکمیتی و عمومی و قراردادن اطلاعات آنها در دسترس مردم است.

ادامه در صفحه ۱۷

رشته ادبیات داستانی حذف شد؛ خبری که از صبح دیروز در بین دانشجویان ادبیات داستانی دست‌به‌دست می‌چرخید و آنها را آشفته کرده بود. وزارت علوم که از پنج، شش ماه پیش سنگ بنای حذف این رشته را گذاشته بود، با وجود نامه‌نگاری های دانشگاهیان و امضای طومار دانشجویان برای اینکه این رشته در مقطع کارشناسی باقی بماند؛ اما کار به جایی نرسید، آنها با یک متن کوتاه یکدیگر را از حذف این رشته باخبر کردند، متنی که نشان از غم و خشم دانشجویان ادبیات داستانی داشت. در این متن آمده بود: «بالاخره پس از پیگیری ها، نامه‌نگاری ها، مصاحبت‌ها و... رشته ادبیات داستانی در مقطع کارشناسی از جارت وزارت علوم حذف شد و این قانون از سال جاری به اجرا درآمد. پیگیری حامیان ادبیات داستانی به همین جا ختم نخواهد شد».

مؤسس این رشته در مقطع کارشناسی، دانشگاه «خوارزمی» بود و هدف او تربیت دانشجویانی بود که زبان داستانی ادبیات را به‌خوبی بشناسند. رضا رستمی، از فارغ‌التحصیلان این رشته درباره ادبیات داستانی به «شرق» می‌گوید: «ادبیات آینه‌دار تمدن و فرهنگ گذشته و حال هر ملتی است که به مطالعه در آن می‌توان منش قومی و نوع تفکر و احساس ملت‌ها را بررسی و تبیین کرد. از این منظر، بررسی ادبیات قدیم و جدید ملت‌ها، بسته به هدفی که دنبال می‌کنیم موضوعیت می‌یابد. با بررسی و مطالعه در ادبیات گذشته می‌توانیم تصویری از تاریخ و تمدن و فرهنگ مادی و معنوی آن دوران را در اختیار نسل امروز قرار دهیم. مطالعه و شناخت میزان و نحوه تعامل میان ادبیات قدیم و جدید فارسی و نیز بررسی آثار متنوع و متعدد ادبی جدید و استخراج استانداردهای حاکم بر این آثار، به‌منظور استخراج اصول، مبانی و نظریه‌های انواع ادبی نوین، همه و همه، وظیفه‌ای است که بر عهده نهادهای علمی-پژوهشی دانشگاهی خواهد بود. یکی از اقداماتی که در این مسیر انجام شد، تدوین رشته ادبیات داستانی بود؛ اما به‌ناگاه تصمیم گرفتند آن را از مقطع کارشناسی حذف کنند». او افزود: «امروزه در بیشتر کشورهای دنیا مفهومی که با شنیدن لفظ «ادبیات» به ذهن متبادر می‌شود، همان «ادبیات داستانی» است، درحالی‌که اکنون تصمیم گرفته‌اند آن را از مقطع کارشناسی حذف کنند. این رشته بیشتر از ۱۰ سال است که فعالیت می‌کند و یکی از پایه‌گذارانش دکتر محمود فتوحی، استاد دانشگاه فردوسی مشهد است که پیش از این هیأت علمی دانشگاه خوارزمی بود. دکتر حبیب‌الله عباسی، دکتر مسعود جعفری و دکتر محمد دهقانی هم در بنیان‌نهادن این رشته اثرگذار بودند. اکنون می‌خواهند رشته ادبیات داستانی را از مقطع کارشناسی حذف کنند. مبدأ این رشته دانشگاه خوارزمی بود؛ اما حالا استادان رشته ادبیات این دانشگاه از این مبارزه چندماهه نتوانستند موفق بیرون بیایند. اکنون ما مانده‌ایم تا ببینیم چه باید کرد».

اولین‌باری که زمزمه‌های حذف رشته ادبیات داستانی از مقطع کارشناسی به گوشمان رسید، حدود دو ماه پیش بود. دانشجویان نگران این رشته با «شرق» تماس می‌گرفتند و درباره این ماجرا صحبت می‌کردند. اولین تماس تلفنی ما هم با دکتر محمد شادروی‌منش، مدیر گروه ادبیات دانشگاه خوارزمی که مؤسس رشته ادبیات داستانی در مقطع کارشناسی بوده، همین دو ماه پیش بود. دکتر شادروی‌منش امیدوار بود بتواند رشته را به مقطع کارشناسی بازگرداند و اعلام کرد با صحبت‌های انجام‌شده در وزارت علوم، آنها تقریباً مطمئن هستند که رشته ادبیات داستانی حذف نخواهد شد. برای همین هم خواست که صحبت‌هایش درباره حذف این رشته مسکوت بماند و روزنامه نیز در برابر این مسئله سکوت کند. اکنون دو ماه از اولین تماس تلفنی گذشته و این بار شادروی‌منش به سؤال‌های خبرنگار «شرق» پاسخ داد. او در پاسخ به این سؤال که دلیل اصرار وزارت علوم برای حذف رشته ادبیات داستانی چیست، گفت: «مسئله

اصلی این است که سیاست کلی وزارت علوم، تجمع رشته‌ها در مقطع کارشناسی و گسترش رشته‌ها در مقطع تحصیلات تکمیلی اعم از کارشناسی ارشد و دکتری است. این‌ا ماجرابی بود که باعث شد حذف در مقطع کارشناسی، شامل رشته ادبیات داستانی هم بشود، البته نباید به رشته ادبیات داستانی بی‌مهری شود، چراکه ما به آن به چشم یک رشته نگاه می‌کنیم،

درحالی‌که رشته‌هایی در گرایش‌های دیگر در مقطع کارشناسی وجود داشت و وزارت علوم می‌کوشید اینها را تجمیع کند، به همین دلیل از طرف وزارت علوم به رشته ادبیات داستانی هم به چشم یکی از گرایش‌های رشته ادبیات نگاه شده است؛ بنابراین این رشته را هم مشمول آن حکم کلی تجمیع کردند. بدون آنکه نظرخواهی روشنی از دانشگاه ما که مؤسس این رشته بوده و دانشگاه شهرکرد هم

جامعه

رشته ادبیات داستانی از مقطع کارشناسی حذف شد

ادبیات داستانی، قربانی تجمیع رشته‌ها

شهرزاد همتی

ساختمان ادبیات و علوم انسانی دانشگاه خوارزمی

که تنها دانشگاهی است که به‌جز ما به تدریس این رشته پرداخته، انجام بگیرد. در واقع از ما که کارشناسان این رشته بودیم نظری خواسته نشد و از مدیر گروه رشته ادبیات دانشگاه خوارزمی در ادامه افزود: «در همایشی که در تابستان سال جاری در دانشگاه شهید بهشتی با عنوان همایش مدیران گروه رشته ادبیات فارسی برگزار شد، مدیران گروه رشته ادبیات داستانی دانشگاه شهرکرد هم تشریف آوردند و مانند ما به‌جد با این ماجرا مخالفت کردند و از طرف ما و دانشجویان ما مخالفت‌ها و طومارها و نامه‌ها بود که به وزارت علوم ارسال می‌شد؛ اما کسی جواب ما را نداد. من در این همایش با دبیر برنامه‌ریزی درسی در بخش ادبیات فارسی گفت‌وگو کردم و ایشان قول مساعد داد و ما را امیدوار کرد بتوانیم این رشته را تثبیت کنیم که به نتیجه نرسیدیم. البته من فکر می‌کنم ایشان تلاش خوش را کرده؛ اما مسئولان رده بالاتر وزارت علوم و دفتر برنامه‌ریزی درسی با این مسئله

مسئله اصلی این است که سیاست کلی وزارت علوم، تجمع رشته‌ها در مقطع کارشناسی و گسترش رشته‌ها در مقطع تحصیلات تکمیلی اعم از کارشناسی ارشد و دکتری است. این ماجرابی بود که باعث شد حذف در مقطع کارشناسی، شامل رشته ادبیات داستانی هم بشود، البته نباید به رشته ادبیات داستانی بی‌مهری شود، چراکه ما به آن به چشم یک رشته نگاه می‌کنیم

شده بودیم این رشته حفظ نمی‌شود؛ ولی متأسفانه عملی نشد...»

شادروی‌منش با اشاره به اینکه پیگیری‌های کارشناسان ادبیات درباره بازگرداندن دوباره این رشته به مقطع کارشناسی ادامه دارد، افزود: «البته این به آن معنا نیست که ما ناامید شدیم؛ و قصد پیگیری نداریم، ما همچنان پیگیری می‌کنیم و به برگرداندن آن امیدوار هستیم. ضمن آنکه تلاش

می‌کنیم رشته ادبیات داستانی را در مقطع کارشناسی ارشد هم به دانشگاه‌های خود بیاوریم». او در پاسخ به این سؤال که دلیل اصرار استادان ادبیات برای ماندن این رشته در مقطع لیسانس چیست، اظهار کرد: «به نظر من دلیل این مسئله کاملاً روشن است، اگر شما به فضای کلی ادبیات خلاق جامعه امروز ما نگاه کنید متوجه می‌شوید که ادبیات داستانی در جامعه چه گستره عجیبی پیدا کرده است. ادبیات داستانی یک معنای عام دارد که ادبیات داستانی ملل مختلف جهان است و معنای خاص آن هم به داستان‌های فارسی می‌پردازد. وزنه اصلی ادبیات کلاسیک ما روی شعر بود، ادبیات داستانی جدید همین‌طور گسترش پیدا می‌کند و به سمت نثرشدن

پیش می‌رود؛ طبیعتاً این‌ا بازار کار خوبی دارد. درحال‌حاضر روزنامه‌ها و مجلات متعددی هستند که همه فارغ‌التحصیلان این رشته را در مجموعه خود دارند. فرهنگ‌سراهای متعددی در سراسر کشور پراکنده شده و کسانی که کارشناسان حقیقی این رشته هستند می‌توانند فرهنگ‌سراها را بدرستی هدایت کنند و این همان کاری است که فارغ‌التحصیلان ما درحال‌حاضر مشغول انجام آن هستند و اینجا ضرر بزرگی می‌کنیم و حیف می‌دانیم رشته‌ای که به این حد جای کار دارد و برایش بنیان‌گذاری و برنامه‌ریزی شد تا بالاخره به ثمر نشست و چندین دوره دانشجو را فارغ‌التحصیل کرد، اکنون بدون نظرخواهی از کارشناسان آن، چنین تصمیمی درباره‌اش گرفته شود». او با اشاره به اینکه فارغ‌التحصیلان این رشته هم با حذف آن، مغیون می‌شوند، اعلام کرد: «این دانشجویان که فارغ‌التحصیل می‌شوند، فارغ‌التحصیل رشته‌ای هستند که دیگر وجود ندارد و همین ممکن است صدمات جبران‌ناپذیری به آنها وارد کند».

شادروی‌منش در پاسخ به این سؤال که اقدام بعدی شما برای بازگرداندن این رشته چیست، گفت: «اقدام بعدی ما از طریق همکاری‌انمان در گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی انجام می‌شود و ما موضوع را پیگیری می‌کنیم و می‌کوشیم رشته را برگردانیم؛ حتی اگر موفق نشدیم این رشته را برای امسال آماده کنیم. برای سال بعد پیگیری خواهیم کرد. علاوه بر این با بعضی همکاران صحبت کرده‌ایم که مقطع کارشناسی ارشد این رشته را هم به دانشگاه بیاوریم...»

درحال‌حاضر و در دفترچه انتخاب رشته دیگر اثری از رشته ادبیات داستانی در مقطع کارشناسی نیست؛ معلوم هم نیست مسئولان دانشگاه و اعضای هیأت علمی گروه ادبیات دانشگاه خوارزمی چقدر می‌توانند برای برگرداندن این رشته به مقطع لیسانس تلاش کنند؛ اما یک مسئله کاملاً مشخص است؛ دانشگاه خوارزمی و دانشگاه شهرکرد که تنها دانشگاه‌هایی هستند که رشته ادبیات داستانی را در مقطع کارشناسی دارند، برای سال تحصیلی جدید دیگر دانشجویی در این رشته نخواهند پذیرفت.

گزارش

«رفتارهای پرخطر» مهم‌ترین آسیب‌پیش‌روی دانش‌آموزان

● شرق: مدیرکل دفتر مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی وزارت آموزش‌وپرورش با بیان اینکه درآموزش‌وپرورش در گروه سنی کودک و نوجوان، مهم‌ترین آسیب اجتماعی را رفتارهای پرخطر می‌دانیم، اظهار کرد: وقتی در این گروه سنی از آسیب‌های اجتماعی صحبت می‌کنیم، باید مصادیق خطرپذیری از قبیل گرایش به دخانیات، خودکشی، خشونت و همچنین مصرف را یاد آوری کنیم. البته این مصرف مواد لزوماً شامل مصرف مواد مخدر نیست و می‌تواند مصرف داروها را نیز شامل شود. دکتر نادر منصور کیایی با بیان اینکه آسیب‌های اجتماعی دسته‌بندی‌های مختلفی دارد، گفت: آسیب‌های اجتماعی را در زمینه‌های رفتارهای پرخطر، بزهکاری، اختلال‌های خانوادگی، آسیب‌های نوپدید و انواع دیگری تقسیم‌بندی می‌کنند. وی که با رادیو با موضوع «ناکامی در مبارزه با آسیب‌های اجتماعی» گفت‌وگو می‌کرد، خاطرنشان کرد: در آموزش‌وپرورش در گروه سنی کودک و نوجوان، مهم‌ترین آسیب اجتماعی را رفتارهای پر خطر می‌دانیم، زیرا این گروه سنی یعنی کودک و به‌ویژه نوجوان ویژگی‌هایی همچون دوره بلوغ و هیجانات دارند که مربوط به سن آنها می‌شود. مدیر کل دفتر مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی وزارت آموزش‌وپرورش با تصریح بر مخاطراتی که در این گروه سنی وجود دارد، گفت: وقتی در این گروه سنی از آسیب‌های اجتماعی صحبت می‌کنیم، باید مصادیق خطرپذیری از قبیل گرایش به دخانیات، خودکشی، خشونت و همچنین مصرف را یادآوری کنیم، البته این مصرف مواد لزوماً شامل مصرف مواد مخدر نیست و می‌تواند مصرف داروها را نیز شامل شود. مریم حسینی، معاون اجتماعی بهزیستی شهرستان تهران، در ادامه با تصریح بر اینکه آسیب‌های اجتماعی حاصل فرایندهای بسیار پیچیده است، ابراز کرد: این فرایندهای اجتماعی، اقتصادی و روانی است که آسیب‌های اجتماعی از آنها به وجود می‌آید. معاون اجتماعی بهزیستی شهرستان تهران خاطرنشان کرد: در حوزه فعالیت بهزیستی، این آسیب‌ها می‌تواند به‌صورت کودکان خیابانی، دختران فراری، کودک‌آزاری و افراد متقاضی طلاق تعریف شود. در واقع اینها آسیب‌هایی است که هر روز با آنها روبه‌رو هستیم. در ادامه، کیایی درباره دلایل شکست برنامه‌های اجتماعی گفت: دراین‌باره می‌توان چند دلیل را نام برد؛ یکی از متغیرهای مهم، برنامه‌های پیشگیری است. برنامه‌های پیشگیری که در کشور طراحی و اجرایی می‌شود، باید دارای نرخ پوشش قابل قبولی باشند، تا بتوان در تآخرانداختن سن وارد به آسیب و کاهش میزان شیوع اقدامی انجام داد. مدیر کل دفتر مراقبت در برابر آسیب‌های اجتماعی وزارت آموزش‌وپرورش ادامه داد: برنامه‌هایی که اجرا می‌شود، باید بیشترین انطباق را با عوامل سبب‌شناختی بروز آسیب‌های اجتماعی داشته باشد. یعنی برنامه‌هایی که اجرا می‌کنیم، ناظر بر عوامل ساختاری بروز آسیب باشد. معاون اجتماعی بهزیستی شهرستان تهران نیز با تصریح بر اینکه ساماندهی آسیب‌های اجتماعی به‌تنهایی از عهده سازمان بهزیستی برنمی‌آید، بیان کرد: اگر بخواهیم یک کودک خیابانی را توانمند کرد، وارد جامعه کنیم تا به‌عنوان شهروند معرفی شود، به سازوکارهایی نیاز داریم که این به‌تنهایی توسط سازمان ایجاد نمی‌شود.

		۵		۴	
		۷	۲	۸	
	۶		۹	۵	۷
		۲		۱	
	۷		۱		۸
				۴	
	۹	۶	۵		
		۳	۸		۶

۹		۱		۴	۶
	۸	۴	۵	۱	۷
				۷	۲
	۱		۹	۲	۶
	۳	۷	۲	۱	۸
		۵		۹	۳
			۶	۲	۵
	۷				
		۸	۵		۳
				۵	۴

سودوکو سخت ۱۶۱۲

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۶۱۲

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶	۵	۹	۳	۱	۴	۸	۷	۲
۴	۷	۲	۶	۵	۸	۱	۳	۹
۱	۳	۸	۷	۲	۶	۴	۵	
۷	۳	۱	۵	۶	۳	۹	۸	۴
۸	۹	۴	۳	۲	۱	۳	۵	۷
۵	۴	۳	۷	۸	۱	۲	۱	۶
۲	۱	۵	۸	۴	۶	۷	۹	۳
۳	۸	۷	۲	۹	۵	۶	۱	
۹	۶	۷	۱	۳	۵	۴	۲	۸

۹	۳	۸	۲	۱	۶	۴	۷	۵
۷	۴	۲	۵	۳	۹	۸	۶	۱
۸	۷	۴	۷	۸	۲	۳	۹	
۸	۷	۴	۹	۶	۱	۳	۵	۲
۶	۵	۳	۸	۲	۴	۹	۱	۷
۱	۲	۹	۷	۵	۳	۶	۸	۴
۳	۶	۷	۱	۹	۲	۵	۴	۸
۲	۸	۱	۶	۴	۵	۷	۹	۳
۴	۹	۵	۳	۸	۷	۱	۲	۶

جدول ۲۶۱۴

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱
۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲
۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳
۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴
۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵
۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳	۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۴	۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳
۱۵	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴

جدول ۲۶۱۵ ■ طراح: ییزن گورانی

افقی:

۱- دامن‌الوجود- نوعی سنگ آذرین- بسندگی
۲- نوار باریک دور دسته‌های اسکناس- جعبه نمایش قدیمی
۳- ضد و آهنگ- خداحافظی- زن کندم‌کون
۴- همکاری در انجام کاری- موجود خیالی که بر روی شخص خوابیده می‌افتد- اسم
۵- دودبن- کاشت و پرورش گل‌ها ودرختان- شهری در لرستان
۶- زانده متحرک روی سر بندپایان- راه و روش عبادت- گریه‌وزاری
۷- زیرکی- نوعی خویشاوندی- شکسته‌شدن
۸- مادر- سامان‌بخشی
۹- لقب طهمورت پادشاه پیشدادی- نوعی کاغذ نامرغوب- زمان
۱۰- فراخ- داد و ستد- ترس و بیم
۱۱- رودی در آلمان- موج متوسط رادیویی- قومی ایرانی
۱۲- کالا- نان خرده‌شده در آب‌کوش- حرکت و جنبش
۱۳- سؤال- پایانی- بسیار گرم و سوزان
۱۴- پایتخت کامرون- از شهرهای خوزستان
۱۵- پروردگار- نامی پسرانه- هر داری افزایش تحرک دستگاه گوارش.

عمودی:

۱- پسر عرب- شدت‌دادن- رئیس‌جمهور شهید قزوینی
۲- بیمارستان مخصوص وضع حمل- واحد نظامی- طمع
۳- چراغ پی‌سه‌سوز قدیمی- رمانی از جک لندن، نویسنده آمریکایی
۴- تصرف در مالی- پرنده‌ای لذیذگوشت- ماه پاییزی- جایز
۵- ویروس اسهال کودکان- اسب زردرنگ- اهل‌سنت‌بودن
۶- کلاه آهنی- بیماری گواتر- نخست زاده
۷- کلمه استثنا- نوعی شیرینی